

ΜΕΛΕΤΗ

προτάσεις για τὸ δημοτικὸ τραγούδι

15. Τὸ δημοτικὸ τραγούδι εἶναι πράξη ζωῆς, ἐρωτικὸ.

α. Τὸ (δημοτικὸ) τραγούδι ὑπάρχει σὰν ἄρση τοῦ διαλόγου ὑποκείμενο - ἀντικείμενο. Ἐννοεῖται λοιπὸν σὰν αὐτὸς ποὺ τὸ τραγουδαί, αὐτὸς ποὺ ἀκούει κι αὐτὸ ποὺ τραγουδιέται. Αὐτὴ ἡ ἀντίληψη εἶναι βοηθητικὴ, ὀδηγητικὴ πρὸς τὴ μελέτη τῶν κομμάτων ποὺ βλέπουμε στὸ χαρτί, ἢ ἴδια ὅμως ἡ μελέτη μόνον ἐρωτικὰ μπορεῖ νὰ πραγματοποιηθεῖ. Ὁ ἔρωτας αὐτὸς ἐκφράζεται στὰ οστρακα (- κομμάτια) : ὑποκείμενο - θέμα - ἀντικείμενο, προχωράει στὰ οστρακα : ὑποκείμενο - θέμα - ὑποκείμενο. Ἡ μελέτη λοιπὸν τοῦ (δημοτικοῦ) τραγουδιοῦ εἶναι πράξη ζωῆς καὶ στὴν ἀνάγκη μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθεῖ τὸ τραγούδι μας σὰ φάρμακο ζωῆς.

β. Ἡ πράξη τῆς ζωῆς εἶναι ἐρωτικὴ, γιατί εἶναι ποιητικὴ. Ἡ ποίηση δὲν ἐκφράζει ἀλλὰ εἶναι. Καὶ μπορεῖ νὰ εἶναι ἡ ποίηση μόνον σὰν τραγούδι τῆς ζωῆς, σὰν ἡ ζωὴ τραγουδιζομένη, σὰν ζωὴ βιούμενη ἐρωτικὸ τραγούδι. Τὸ τραγούδι ποιεῖται ἐρωτικὰ τὶς στιγμὲς τοῦ ἔρωτα. Στιγμὲς τῆς ἔρωτα εἶναι πῶς μποροῦν τὰ πράγματα τοῦ κόσμου νὰ εἶναι κομμάτια κομματιῶν ποὺ μποροῦν νὰ ἀγγίζονται καὶ νὰ συνυπάρχουν πάντα σὰν κομμάτια (οστρακα), γιατί τὸ κάθε κομμάτι (οστρακο) εἶναι σὰν κάθε ἄλλο κομμάτι, ἐρωτικὸ πρὸς τὸν ἔρωτα ποὺ τὸ πραγματοποιεῖ, δηλαδὴ πρὸς ἑαυτό. Κάθε τι λοιπὸν εἶναι κάθε τί, ἄλλο ἢ τοῦτο, καὶ ὅλες οἱ στιγμὲς τοῦ ἔρωτα εἶναι ὅλες οἱ στιγμὲς του, κάθε στιγμὴ εἶναι κάθε, ἄλλη ἢ τούτη, στιγμὴ. Καὶ κάθε στιγμὴ εἶναι κάθε πράγμα· δηλαδὴ, ὅπως ξέροουμε, τὸ κάθε τί εἶναι οστρακο (καὶ ὄχι βέβαια ἠλεκτρόνιο ἢ τμημα ἀντιύλης), ὄχι ἐκφραση ἀλλὰ ἔρωτας. Δηλαδὴ, ἡ μελέτη τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ εἶναι ἐρωτικὴ: ἡ βίωση τῆς μελέτης εἶναι ἔρωτας.

γ. Ἄν χωρίσουμε λοιπὸν τὰ δημοτικὰ τραγούδια σὲ κατηγορίες, αὐτὲς πρέπει νὰ κάνουν τὸ μικρότερο κακὸ στὴν ἴδια τὴν ἐπιστήμη ποὺ χρησιμοποιοῦμε, δηλαδὴ νὰ τὴ διαγράψουν σὰ μορφὴ — ποὺ θὰ δικαιώνεται στὸν ἐρωτικὸ χῶρο, ὅπως γίνεται γ.π. μὲ τὰ ὠραῖα γεωμετρικὰ σχήματα πάνω στὸ χῶμα (ἢ καὶ στὸ χαρτί, ἄντε καὶ στὸ βιβλίο, ἂν αὐτὰ ὑπάρχουν σὲ ἀναφορὰ πρὸς τὸ χῶμα). Ἄρα ἡ κατάταξη τῶν τραγουδιῶν πρέπει νὰ πλάθει μὲ ἀρμονικὴ ἐρωτικὴ μορφὴ. Οἱ ὡς τὰ τώρα χωρισμοὶ εἶναι βέβαια λαογραφικοὶ κι ἀδιάφοροι γιὰ τὴ ζωὴ.

δ. Κοιταγμένα ἔτσι τὰ οστρακα τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ φαίνονται ἀμέσως συγγενικὰ ἄλλων οστρακῶν ἀρμονικὰ πρὸς τὸ ἐρωτικὸ πλάσμα ποὺ κάνουν καὶ μποροῦμε νὰ τὰ βλέπουμε ὅλο καὶ πιὸ οστρακικά ἂν τὰ μελετᾶμε μαζὶ μὲ τὰ συγγενικά τους οστρακα, ὅπου ὅλα εἶναι συγγενικά καὶ φαίνεται πῶς τὸ καθενα ἀπ' αὐτὰ καὶ τὸ κάθε τραγούδι καὶ τὸ κάθε πράγμα καὶ τὸ κάθε τι ἦταν ὀδηγητικὰ πρὸς τὸ πράγμα καί, τελικά, πῶς τὸ κάθε τι εἶναι τὸ πράγμα ποὺ εἶναι τὸ κάθε τί. Αὐτὸ γιὰ τὸ δημοτικὸ τραγούδι θὰ πεῖ πῶς κάθε δημοτικὸ τραγούδι εἶναι: κάθε δημοτικὸ τραγούδι (καὶ τὸ πράγμα).

ε. Ἡ γλωσσικὴ ὄντοτητα λοιπὸν τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ τὸ ποιεῖ σὰν οστρακικὸ ποίημα, γιατί ἡ γλώσσα εἶναι ἡ ζωὴ εἰπωμένη, ὅπως ἡ ζωὴ εἶναι ἡ φύση ζωιζομένη καὶ ἡ φύση εἶναι ὁ ἔρωτας φυσικός : δηλαδὴ τραγουδώντας, ζώντας, φυτεύοντας (τὸ φυτὸ ἢ τὴν ἄσπρη κολόνα ἐαυτοῦ σου) ἐρωτεύεσαι, ἐπαναλαμβάνεις οστρακικά τὴ στιγμὴ τοῦ ἔρωτά σου. Ἄπ' αὐτὸ τὸν ἔρωτα γίνεσαι παιδί καὶ κἀνεις (γινομένη) παιδιὰ καὶ τραγούδια.

ζ. Οστρακο λοιπόν θα πει κάθε τι και τίποτα, αυτό έδω το πράγμα. Το (δημοτικό) τραγούδι μπορεί πολύ άμεσα και εύκολα να φανεί πράγμα, γιατί είναι γλωσσικό έλκυστικά προς έμας και οδηγητικά προς την πραγματικότητα. Χωρίς δημοτικό τραγούδι δέν είμαστε έμεις, δηλαδή πεθαίνουμε σ' άλλο πράγμα. Με το δημοτικό τραγούδι είμαστε έρωτικοί, δηλαδή έμεις προς το πράγμα, ώπου γινώμενοι γλώσσα είμαστε το πράγμα, πράγμα.

(η. Λέγοντας λοιπόν δημοτικό τραγούδι, έννοούμε την έσχατη δυνατότητά μας πράξης ζωής. Η πράξη τής ζωής είναι έρωτική, γιατί συντηρεί, έχει τή ζωή. Η πράξη ζωής του δημοτικού τραγουδιού είναι γλωσσική. Και γλώσσα άλλη από του δημοτικού τραγουδιού δέν έχουμε παρά ό,τι λαϊκό, δηλαδή — όχι λαογραφικό — δημοτικό. Γιατί για να νιώσουμε τή ζωή απ' όσα άλλα, δυσκολευόμαστε τόσο όσο λιγότερο τά ζούμε. Το δημοτικό τραγούδι λοιπόν είναι σ ή μ ε ρ α απαραίτητο μέχρι ν' αρχίσουμε να ζούμε κοσμικά, φυσικά. Απ' αυτό όμως απέχουμε πάρα πολύ, μάς τραβάει ένας όλόκληρος, πολύχρονος πολιτισμός. Άρα ή πρέπει να ζήσουμε ούσιαστικά μόνοι μας, πράγμα που γίνεται σε μιά, έρωτική, στιγμή ή μάς χρειάζεται το δημοτικό τραγούδι, αφού έχουμε σκοτώσει τόν έρωτα. Και φυσικά: νιώθουμε τι είναι ό έρωτας: άς πιούμε, άς πούμε, νερό).

μελέτη γλώσσας

Ο ΚΑΙ ΓΑΡΤΟ ΕΓΑΕ ΓΕΝΝΗΘΗΚΕ
 ΕΤΟ ΔΙΝ ΕΓΓΕΝΕΤΑΙ ΕΞ ΕΥΝΗΣ
 ΠΟΛΕΜΟ ΜΕ ΤΙΣ ΓΑΤΕΣ, ΤΑ
 ΠΥΝΤΙΝΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΟΥΝΙΑ,
 ΚΑΥΣΣΕ ΚΑΙ ΜΕ ΔΑΙΑ ΜΕΛΑ
 ΣΣΑ, ΣΕΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΜΕΡΟΣ ΜΕΝΟΣ
 ΛΑΚΟΣ. ΕΚΙ ΒΕΒΑΙ ΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ ΑΙΛΑΝ-
 ΜΙΑ ΝΕΑΝ Ο ΠΑΥΛΑΚΟΣ ΜΑΘΗΤΗΣ ΤΗΣ

ΧΗΠΙ: ΟΥΚ: ΜΗ:
 ΓΑΒ (ΚΟΥΤΟ) ... ΑΑ!

ΑΙΐ ΙΙΙΙ: ΚΙΑΜΑ

ΓΡΡΡΡ: ΚΑΤΣΕ ΗΕΥΧΑ. ΑΕΕ ΜΕ

ΓΟΥΑ ΓΟΥΑ: ΟΥΤΕ ΑΠΟ ΔΕ

ΑΒΑ: ΒΡΕΪΑ

ΓΑΒ ΓΑΒ: ΠΡΟΣΕΡΩΝΗΣΗ. ΑΥΕΤΣ ΜΕ
 ΓΙΒ ΓΙΒ: ΜΗ ΦΕΥΓΕΣ

μελέτη ποίησης

Έν μέν γάρ λειμῶνες ἀγός φορηότο ωάρ' ὄχθα
 ὕδρηλοι μαλαστοί· μάλα τι' ἀρδίλοι εἰρωστοί
 ἔν δ' ἄροσις λείγ· μάλα κεν βαθύ λήιον
 εἰς ἤρας ἀρῶεν, ἐπὶ μάλα ὠταρ δῶ δέν
 ἔν δέ λιγύ· εὐορμος, ἔν οὐ χρεῦ ὠσ
 οὐκ εἰνάς βαρέειν οὐκ ὠρυμύσαι' ἀραραρι
 ἀχ' ἐπιπέσσαυς, μέναι χρόνον, εἰς
 θυμός ἐωθρήνη και ἐπιωνείσασ εδω εἰραστέ
 αἰλαίρ ἐπί υραλέσ λιμένος ρέει
 νρήνη ὠσ σθείους· ὠερί δ' ἄ δαντα γυλασι
 (L 13)